

Voorzitter: E. van der Weele (PvdA)

Namens de raad: J. van Hoorn (GroenLinks), E. Hillekens (GroenLinks), T. van de Vendel (GroenLinks), I. Huitema (PvdA), R. Tjepkema (PvdA), T. van Zoelen (PvdD), H. de Waard (SP), Y. Menger (Stadspartij 100%), M. Sloot (Stadspartij 100%), S. Bosch (S&S), I. Jacobs (VVD), E. Armut (CDA), L. van der Laan (PvhN), D. Ram (PVV)

Namens het college: K. Schuiling (burgemeester), M. Wijnja (wethouder)

Namens de griffie: P. Kommerij

Politiek vragenuur en mededelingen college

00:13:25

Voorzitter: Goedemiddag allen aanwezig hier; aanwezige fracties, mensen op de publieke tribune en mensen thuis bij dit politiek vragenuur van 1 februari 2023. Er zijn twee sets met vragen aangeleverd. Allereerst kijk ik schuin achter me naar het college of er nog mededelingen zijn? Geen mededelingen van het college. Dan gaan we naar de eerste set vragen. Die zijn van de CDA-fractie over de rommel rondom het XIOR-gebouw en ik wil mevrouw Armut het woord daarvoor geven.

00:13:59

Mevrouw Armut (CDA): Dank, Voorzitter. Onlangs hebben wij gelezen op Sikkom dat er geregeld een enorme hoeveelheid afval en rommel voor het studentencomplex van XIOR aan de Eendrachtskade ligt. In hetzelfde artikel konden we ook lezen dat de gemeente aangaf het te onderzoeken, dus wij zijn benieuwd of het college daar al op terug kan komen. Is er gesproken met XIOR? Wat is de oorzaak geweest? Het liefst horen we natuurlijk dat het probleem echt is opgelost en niet weer zal voorkomen.

00:14:26

Voorzitter: Dank u wel voor uw vraag. Er is hierover nog een aanvullende vraag gesteld van de SP-fractie. De heer De Waard geef ik daarover graag het woord.

00:14:35

De heer De Waard (SP): Klopt, we hadden een vergelijkbare vraag als het CDA. Wij vroegen ons specifiek af: het lijkt wel dat die problemen er zijn sinds de verhuurder van XIOR er zit. Wat is hun rol daarin en ook, vooral naar de toekomst, om het op te lossen?

00:14:54

Voorzitter: Helder, dank u wel. Ik kijk even rond bij de overige fracties of er nog aanvullende vragen of opmerkingen zijn die de wethouder zo mee kan nemen? Dat is niet het geval. Dan geef ik wethouder Wijnja graag het woord.

00:15:09

Mevrouw Wijnja (wethouder): Dank u wel, Voorzitter. Laat ik beginnen bij vraag een en twee die gesteld zijn. Wij zijn inderdaad op de hoogte van het probleem. Wij hebben gezegd dat we daar onderzoek naar gaan doen en dat betekent dat we kijken naar ons systeem. Het is bij de ondergrondse containers zo dat we kunnen zien of die vol zijn of niet en we kunnen zien of daar storingen in zitten. Daar hebben we eerst naar gekeken op de momenten dat er veel bijplaatsingen waren. Zat de container toen vol of was er een storing? Het antwoord is: nee, dus die zakken hadden daar gewoon in gemoeten. Dat betekent dat de conclusie is dat

het iets met gedrag te maken heeft. Wij hebben inmiddels contact gehad met XIOR, omdat we daar dan iets aan moeten doen. Wat we inmiddels zelf doen is daar vaker rondes doen om de bijplaatsingen weg te halen, want op het moment dat het daar staat weten we dat het extra vuil aantrekt. Het is zo dat bewoners altijd een instructie krijgen hoe zo een container werkt, hoe je hem moet bedienen en wat de regels zijn. Het is in dit geval een verantwoordelijkheid van de XIOR om die communicatie richting hun bewoners te doen.

00:16:30

Mevrouw Wijnja (wethouder): Daar hebben we inmiddels met hen contact over gehad en wat we als gemeente altijd doen, is dat we zeggen: we kunnen faciliteren om die communicatie op een goede manier... We kunnen communicatiemiddelen en dat soort dingen aanleveren en dat werkt in andere situaties best goed. Dan kom ik gelijk bij het antwoord op de vraag van de SP. XIOR is in deze primair verantwoordelijk voor het bieden van oplossingen en wij zijn bereid dat te faciliteren door het voeren van gesprekken en het bieden van communicatiemiddelen. In andere situaties, bijvoorbeeld met de SSH en Woldring, heeft dat heel goed gewerkt. Dat is wat ons betreft de richting. Er is contact geweest en er wordt een gesprek met hen gevoerd, dus we gaan ervan uit dat we dat kunnen oplossen. Wat we in de tussentijd wel doen is dat we daar toch extra een keer de container legen. Dat is feitelijk niet nodig, maar dat doen we ook om te laten zien dat het belangrijk is om het probleem op te lossen en dat het voor ons belangrijk is om dit te regelen.

00:17:43

Voorzitter: Helder. Dank u wel voor uw beantwoording. Ik kijk even rond, allereerst naar de indieners van de vragen of er nog aanvullende opmerkingen zijn? Dat is niet het geval en ook bij de overigen geen vragen. Dank daarvoor. Dan gaan we naar de tweede set vragen. Die komen van de fractie van de Partij voor de Dieren over tractoren in de binnenstad. De heer Van Zoelen wil ik daar graag het woord over geven.

00:18:11

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Dank, Voorzitter. Vorige week dinsdag, 24 januari, was het weer raak: tientallen tractoren die zijn opgetrokken naar het provinciehuis in de binnenstad. Wij vinden, als fractie, demonstreren een heel groot goed en we vinden het belangrijk dat de gemeente er alles aan doet om demonstraties en betogingen te faciliteren. Je zult ons ook niet horen over burgerlijke ongehoorzaamheid. Het gaat erom dat ieder zijn mening kan laten horen. Alleen is het niet de bedoeling - we hebben eerder in het verleden een incident op de Vismarkt gezien - en willen we niet zien dat de veiligheid van anderen in het geding komt. Landbouwvoertuigen horen onzes inziens niet thuis in de binnenstad. Daarom hebben wij een aantal vragen aan de burgemeester, ook omdat wij, als raad, en de burgemeester zich in het verleden duidelijk hebben uitgesproken, dat wij deze landbouwvoertuigen niet in de binnenstad willen zien. We zijn benieuwd hoe het toch heeft kunnen gebeuren dat het weer heeft plaatsgevonden en we zijn ook benieuwd hoe we dat in de toekomst kunnen voorkomen.

00:19:21

Voorzitter: Helder, dank u wel. Ik kijk even rond. Ik zie dat de heer Ram van de PVV nog een aanvullende vraag heeft.

00:19:29

De heer Ram (PVV): Ik heb meer een interruptie, kan dat ook? Hoe kijkt de Partij voor de Dieren dan tegen het feit aan dat er de-escalerend gewerkt is en dat het een hele rustige en vriendelijke bijeenkomst is geweest? Dat zou ik graag weten. U noemt in uw opmerking bij vraag vier dat er mogelijk ongelijkheid is tussen klimaatactivisten en boeren en dat een landelijke vergelijking wordt getrokken. Is de Partij voor de Dieren zich bewust van het feit dat er zelfs op boeren is geschoten door de politie? Volgens mij krijgen boeren ook de wind van voren. Hoe kijkt de Partij voor de Dieren daartegenaan?

00:20:12

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Sorry Voorzitter, ik vind deze vragen niet zo relevant. Het gaat erom dat wij tractoren niet in de binnenstad willen vanwege de veiligheid. Uit uw vraagstelling blijkt hoe onveilig deze machines zijn. De politie voelt zich daardoor dusdanig geïntimideerd. Bestuurders die beslissingen moeten nemen kunnen dusdanig door deze tractoren geïntimideerd raken, terwijl het belangrijk is, dat als je anders denkt, dat je je mening kunt geven. Dat moeten we faciliteren, maar niet met zo een grote machine als een tractor. Daar wil ik het bij laten bij de beantwoording van deze vragen.

00:20:49

Voorzitter: Helder, dank u wel. Ik kijk nog even rond of er meer reacties zijn voordat we naar de beantwoording gaan? Dan vraag ik de burgemeester voor beantwoording van de vragen.

00:21:01

De heer Schuiling (burgemeester): Voorzitter, we zijn het met de vragensteller van de Partij voor de Dieren eens dat er een aantal uitgangspunten is bij demonstraties. Het eerste uitgangspunt is dat we maximaal proberen te faciliteren, omdat het een grondrecht is. Dat blijkt ook uit de praktijk in de afgelopen tijd. Zelfs onder hele moeilijke omstandigheden hebben we als gemeentebestuur alles uit de kast getrokken - soms zelfs een geluidsinstallatie ter beschikking gesteld - om de demonstratie een goed verloop te laten hebben. Het tweede is dat een demonstratie om een aantal redenen kan worden beperkt en een daarvan is de veiligheid en de openbare orde. Er is aanleiding om dat in dit geval te doen. Daar wijst de heer Van Zoelen ook op. Je kunt het zelf bedenken, maar we hebben helaas ook in Groningen een aantal ervaringen, waaruit blijkt dat een groot aantal landbouwvoertuigen - dan hoeft u niet alleen aan trekkers te denken, maar ook aan andere voertuigen - gevaarzettend is, omdat we in een dichte binnenstad leven met heel uiteenlopende deelnemers van het verkeer: kinderen, oude mensen, fietsers, bedrijven die beleverd worden, enzovoort.

00:22:30

De heer Schuiling (burgemeester): Dus je hebt niet te maken met een vaste verkeersstroom, maar je hebt te maken met heel uiteenlopende verkeersdeelnemers. In de contacten die wij hadden - dat doen wij altijd als we weten van een demonstratie. Dan leggen we van tevoren contact met de organisatoren om te kijken hoe we het een goed verloop kunnen laten hebben - bleek dat men er zeer op was gebrand om naar de Grote Markt te gaan. Bij de Grote markt vond op datzelfde moment de afbouw van ESNS plaats. Een deel van de Grote Markt ligt open en er stonden een paar hele grote trucs, op dat tijdstip dat het ongeveer zou arriveren, met afvoer van de producten van ESNS. Dat alles tezamen bracht ons ertoe om in overleg te treden en te zeggen: vermijdt nou de Grote Markt. Überhaupt vinden we het

geen goed idee om met een groot aantal tractoren en andere landbouwmachines de stad in te rijden. Toen hebben we ons best gedaan om een alternatief aan te bieden, namelijk P2 bij de Euroborg. We hebben ook aangeboden, in overleg met het provinciebestuur, om die kant op te komen, zodat de uiting die men wilde toch ten volle tot recht kon komen en als tweede de mogelijkheid om met een beperkt aantal landbouwvoertuigen naar Martinikerkhof te gaan.

00:24:04

De heer Schuiling (burgemeester): Niet naar de grote markt om genoemde redenen en dan eventueel fysiek nog op P2 te staan, wat dan ook maar denkbaar was. Men verwees naar andere provincies en zei dat het daar wel kon. Ja, dat kan, maar Groningen is niet het andere. Kijk naar het provinciehuis in Utrecht, dat staat aan de ringweg. Kijk naar een paar andere provinciehuizen, die liggen aan de rand van een binnenstad. Dus het ligt echt anders. We hebben geprobeerd met argumenten hen ervan te overtuigen dat het geen goed idee was en dat het bij ons anders was. Dat lukte niet meer in die korte tijd. Toen hebben we een WOM-beschikking, zoals dat heet, afgegeven en daar hebben we een aantal voorwaarden in opgenomen. Aan die voorwaarden, dat is gebleken, hebben de demonstranten zich niet gehouden. Dan krijg je ter plekke de afweging te maken: nou kunnen we op dit moment alles uit de kast trekken om de demonstratie verder af te breken, maar dat had betekend dat het doel van het stellen van de voorwaarde, namelijk het dienen van de veiligheid, op datzelfde moment in gevaar werd gebracht door de middelen die we daarbij moesten gaan hanteren.

00:25:34

De heer Schuiling (burgemeester): Met andere woorden: dan zouden we als overheid zelf de gevaarstelling organiseren in plaats van dat we het konden voorkomen. Toen hebben ervoor gekozen, in afweging van: hoe is het verloop op dit moment? Hebben we nog contact met elkaar? Is er een middel te vinden om met een beperkt aantal voertuigen begeleid naar Martinikerkhof te gaan? Die afweging is gemaakt. Dat betekent wel dat op ons bordje ligt, dat wij - die afspraak gaan we maken - met de organisatoren nog een gesprek gaan voeren. Dat doen we standaard. Na afloop van een demonstratie, waarin iets niet helemaal verlopen is zoals we hadden gedacht dat het zou gaan, gaan we altijd eerst nog met elkaar in gesprek om de redelijkheid van elkaar te beproeven. Dat betekent dus dat de organisatoren alsnog een uitnodiging krijgen waarin we gaan uitleggen: "Jongens, begrijp even dat we proberen jullie zo goed mogelijk een plek te geven en er zijn voldoende voorbeelden bij ons waar dat uit blijkt. Als wij zeggen dat iets niet kan, dan kan het niet." Dan kun je zeggen: "Ja, maar ergens anders kan het wel."

00:26:57

De heer Schuiling (burgemeester): Dan willen we het nog een keer uitleggen, maar het betekent dus wel voor elke volgende keer dat we meer uit de kast gaan trekken. Eigenlijk willen we zo niet in relatie staan tot mensen die opkomen voor wat zij als een legitiem doel zien. Daar hebben wij ons als overheid niet over uit te laten. Er is geen afweging van: wij vinden dit een sympathiek doel en nou gaan we er extra op inzetten, of zo. Dat speelt niet. Wij hebben gewoon te faciliteren dat er een demonstratie is. Dat doen we zo goed mogelijk. Het criterium is openbare orde of volksgezondheid. Dat gaan we faciliteren. Hier is dus iets gebeurd waar we niet gelukkig mee zijn en wat in onze optiek volstrekt onnodig was dat het

zo verlopen is. Dus we gaan in gesprek. Uiteraard, dat is de vervolgvraag van de Partij voor de Dieren, wordt in dat gesprek ook het Openbaar Ministerie betrokken en die gaan natuurlijk ook kijken wat er gebeurt in dat gesprek. Is de redelijkheid weer terug of blijft men als het ware op het standpunt staan: als wij zeggen dat we met tien tractoren of een ander landbouwvoertuig de binnenstad in willen, dan gaan wij dat doen. Dat kan ook een uitkomst zijn, maar dan gaan wij onze middelen daartegenover stellen.

00:28:17

De heer Schuiling (burgemeester): Zo is het en zo heeft de afweging plaatsgevonden. Ik denk dat het goed is - dat zeg ik in de richting van de Staten en wellicht ook nog een aantal van u - dat ik u nog een keer wat meer meeneem in wat voor afwegingen je nou op zo een moment te maken hebt. Die ga ik niet allemaal publiek maken. U begrijpt ook wel dat er een paar momenten zijn waarbij je in een seconde moet gaan schakelen van: wat gaan we nou doen? Wat is wijsheid in deze optiek? Ik bied u aan, maar dat laat ik even aan u als fracties, om nog eens een keer langs te lopen hoe de besluitvorming over deze zaken eigenlijk plaatsvindt. Als u vraagt: hoe gaat dat verder bij het OM? Dan moet ik daar dus op zeggen: dat is de discretie van het Openbaar Ministerie. Zij hebben het geconstateerd. Zij waren er ook bij en altijd heb je ter plekke de afweging te maken - daar wijst de heer Ram op - als je nu ingrijpt, wat betekent dat voor de escalatie op deze plek, in deze omstandigheid en op dit moment? De afweging heeft plaatsgevonden zoals ik nu weergeef, maar ik moet u zeggen dat ik vind dat het onnodig is dat de organisatoren op deze wijze hebben geopereerd, temeer omdat wij alternatieven hebben aangeboden en nog steeds met hen in gesprek zijn. Dat lukte op dat moment niet meer en dat gaan we dus bij een volgende keer wel doen.

00:30:02

Voorzitter: Dank u wel voor het antwoord. Ik kijk even rond of daar aanvullende opmerkingen of vragen over zijn? De heer Van Zoelen wil volgens mij nog reageren.

00:30:12

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Het lijkt me een heel helder antwoord, waaruit blijkt dat de gemeente er alles aan heeft gedaan om de betogers te faciliteren. Dat klinkt goed.

00:30:25

Voorzitter: Wat spreken we af over het aanbod van de burgemeester? Ik kijk even naar de griffie om de aanvullende overwegingen nog door te nemen. U wilt daar nog op reageren?

00:30:36

De heer Van Zoelen (Partij voor de Dieren): Ja, volgens mij komt er een sessie polarisatie en ik moet even kijken waar het dan inpast.

00:30:44

Voorzitter: Ik stel voor dat we dat inderdaad mee laten nemen door de griffie, met dank voor het aanbod van de burgemeester. Ik kijk rond of er nog aanvullende opmerkingen of vragen zijn? Volgens mij niet. Dan sluiten we hiermee het vragenuur van 1 februari af. Dank u wel.